

BORGÅ ENERGI -BOLAGEN

2/2004

BORGÅ
ENERGI
-BOLAGENS
KUNDTIDNING

"Frysarn",
en urbild för
företagsamhet

PBEzone:s
bredband nu
även i mobilen

Kraftig satsning
på elnätet

Merja Larivaara
åter på estraden

KÄÄNNÄ →

Text: Tom Kalima
Bilder: Seppo J.J. Sirkka

Borgåskådespelerskan
kör igång efter sin
moderskapsledighet

Merja Larivaara trivs med många järn i elden

Merja Larivaara, som har bott ett par år i Borgånejden, är en mångsidig skådespelare som de flesta känner igen från TV. På hennes program står komedi, drama, musik och till och med gymnastik.

- Jag trivs bäst då jag får syssla med många olika saker.

Idag upplever Merja Larivaara en ny fas i sitt liv - hon är på väg tillbaka till arbetslivet efter att ha varit moderskapsledig. Familjens minsting är knappt ett år gammal, medan de två andra barnen är åtta respektive tio år.

- Familjen kommer på första plats. Under de senaste tio åren har jag jobbat på barnens villkor och det var faktiskt för deras skull som vi valde att byta ut stadslivet mot ett lugnare liv på landsbygden. Förändringen var enorm, men enbart positiv. Vi hade redan under fem år funderat på att byta boendeform och höll ständigt ögonen öppna för något lämpligt ställe på omkring trettiofem kilometers avstånd från Helsingfors.

- Trots att avståndet till Helsingfors blev sextio kilometer var valet enkelt, berättar Merja Larivaara.

Familjens hus, som är ungefär sekelgammalt, är en verklig idyll. Bastun och arbetsrummet finns i ett uthus. Brist på sysselsättning blir det inte - både huset och trädgården pockar på uppmärksamhet. Huset, som familjen flyttade in i år 2002, har dock inte behövt någon omfattande renovering.

Familjens tre månader långa vistelse i Indien bidrog till valet av bostadsmiljö.

- I Indien bodde vi på landsbygden och blev övertygade om att det är vår melodi. Vi trivs i landsbygdsmiljö och barnen mår bra här. Skolan i Tolkis är nog den bästa man kan tänka sig.

Utmaningar och upplevelser

Merja Larivaara, som föddes i Uleåborg, kom till Helsingfors år 1984. Då hon inte genast kom in på Teaterhögskolan, valde hon sjukvårdsstudier. Det blev trots allt teaterbanan och efter avlagd skådespelarexamen började Merja Larivaara jobba på Helsingfors Stadsteater, därifrån hon nu är vårdledig.

- I början gjorde jag allting och mer därtill. Jag är mycket tacksam över att ha fått samarbeta med de gamla teaterproffsen Maija Karhi, Yrjö Järvinen, Marita Nordberg, Pia Hattara, Helge Herala med flera.

- Jag var ung och grön på den tiden, men jag ser det som en stor förmån att ha fått stå på scen med det gänget.

Idag upplever Merja Larivaara att hon söker något.

- Det är inte mig själv jag söker - efter att ha fyllt fyrtio år har jag funnit en balans som passar mig väl. Det handlar snarare om att söka gränser och fundera på vad jag vill göra.

- Det finns roller jag drömmer om, det finns en uppsjö av saker jag vill göra för och med barnen, jag vill studera vidare och jag vill göra musik. Musiken är en mycket viktig del av mitt liv.

Merja Larivaara vill ha många järn i elden. Musiken, teatern och filmen är vik-

tiga för henne och hon kan inte välja bort något.

- Jag skulle helt enkelt inte må bra av att tvingas välja.

Mjuk landning

Merja Larivaaras moderskapsledighet tog slut på sensommaren och då var det dags att återgå till arbetslivet. Fram till årsskiftet är hon dock vårdledig från Helsingfors Stadsteater. Till dess tänker Merja Larivaara ägna sig åt musikengagemang tillsammans med sin ackompanjör, främst vid privata evenemang.

- Mitt första nya projekt är en musikshow på temat "över natten" (yön yli) tillsammans med Kikka Laitinen. Tanken är att sammanställa lämpliga evergreens i nya arrangemang och med delvis nya texter. Showen skall passa in på olika estrader och i olika sammanhang.

- Dessutom planerar min man och jag gemensamma produktioner. Min man, Kari-Pekka Toivonen, är skådespelare och lektor vid Teaterhögskolan. Paula Koivuniemi och jag tänker fortsätta musikshowen Naiset ensin (Damerna först) om ungefär ett år. Jag har även blivit erbjuden en filmroll år 2005, berättar Merja Larivaara.

Då man lyssnar på Merja Larivaara får man lätt en känsla av att återgången till arbetslivet är mjuk bara till en början.

Sedan verkar hennes kalender vara mer eller mindre fullbokad.

Obligatoriskt mellanår

Trots att Merja Larivaara vill jobba med både det ena och det andra, poängterar hon betydelsen av utbildning och studier.

- Jag får nog tacka Teaterhögskolan för mina grundfärdigheter, som utgör basen för mitt värv. Skådespelare mår bra av scenavbrott och nya intryck, eftersom de vidgar vyerna. Alla skådespelare borde ha ett obligatoriskt mellanår under sin scenkarriär.

Merja Larivaara vill inte lyfta fram någon av sina rollprestationer eller engagemang.

- Det finns många situationer, team, underbara människor och engagemang som jag har upplevt som fullträffar. Det är klart att jag har misslyckats eller lyckats mindre bra ibland. Åldern och erfarenheten har dock lärt mig att inte bryta ihop om något går snett, för det gör det för oss alla då och då.

Trots sin fullbokade kalender vill Merja Larivaara värna om sitt välbefinnande. Hon vill ha tid över för familjen och för läsning, som ligger henne varmt om hjärtat.

- Jag har läst böcker och samlat på pjäser sedan jag var tio år gammal. ■

- Tidigare bodde vi i Gräsviken i Helsingfors. Flyttningen till landsbygden i Borgånejden innebär en stor förändring, som vi upplever som enbart positiv.

Roy Granroth
Verkställande direktör

Kundens välfärd

Välfärd och livskvalitet är viktiga faktorer i våra liv. Faktorer som ju faktiskt är starkt förknippade med varandra. Då vi upplever livet som värdefullt mår vi bra och då vi mår bra förstår vi innebörden i ordet livskvalitet.

Vi bör dock akta oss för att hamna i ett ekorrhjul då vi söker livskvalitet och välmåga. En för snabb utveckling kan medföra att vi tappar bort målet på vägen och endast upplever matthet. All utveckling bör ges den tid den behöver. Då blir resultatet det önskade och vi mår bra.

Låt oss betrakta ett exempel på hur det kan gå om takten och priset blir för höga. Miljöhänsyn är förvisso en mycket viktig fråga i vårt konsumtionssamhälle, men även här gäller det att skynda långsamt. För snabbt stigande avfallsavgifter har lett till att många dumpar sitt avfall ute i naturen, där det ju definitivt inte hör hemma. Vi mår bra då naturen mår bra och då vi visar hänsyn mot miljön, men om denna livskvalitet blir för dyr väljer vi en annan väg. Vad vi behöver är balans och måtta i utvecklingen, liksom i allting annat.

Borgå Energi -bolagen flaggar för kvalitet och miljöhänsyn. Kraftverket i Tolkis har helt övergått från kol till förnybara träbränslen och vi satsar stort på att höja kvaliteten i el- och fjärrvärmenäten. Vår utveckling gynnar miljön och kunderna, men vi skall inte springa snabbare än benen bär. Om vi går för snabbt tillväga stiger kostnaderna okontrollerat, vilket medför att livskvaliteten och välfärden naggas i kanterna.

I samband med störningar i eldistributionen är det många som efterlyser jordkablarna även i glesbygden. Jag har förståelse för att man i upprört tillstånd är beredd att betala mer för att slippa sina bekymmer, men det har visat sig att de allra flesta ser frågan ur ett annat perspektiv när lugnet väl är återställt. Kvaliteten och tariffnivån bildar en helhet, i vilken tariffnivån inte är oviktig. Till våra uppgifter hör att ständigt pejla vilken kvalitetsnivå kunderna önskar och är beredda att betala för.

Vår målsättning är att hålla tarifferna i schack, men att ändå satsa på hög kvalitet genom hela energikedjan.

BORGÅ ENERGI -BOLAGEN

Utgivare	Borgå Energi -bolagen Mannerheimgatan 24, PB 95 06101 Borgå tel. (019) 661 411 fax (019) 661 4211 www.borgaenergi.fi
Chefredaktör	Anja Laitimo-Strengell tel. (019) 661 411 anja.laitimo-strengell@porvoonenergia.fi
Redaktionen	Ulf Johansson Rolf Malmberg Tomas Nordström Matti Ukkola Patrick Wackström Tom Kalima
Ansvarig redaktör	Tom Kalima
Bilder	Seppo J.J. Sirkka
Översättning	Staffan Möller
Layout	Nina Helander / Uusimaa
Tryckeri	Uusimaa Oy Industrivägen 19, PB 15 06151 Borgå
Upplaga	36 000 st

Överföringsavgifterna sjönk i juli

Elnätets kvalitet fortfarande i fokus

Borgå Energis omfattande satsning på elnätskvaliteten fortgår. Under innevarande år har en stor del av mellanspänningsnätet förnyats, men trots det kunde överföringsavgifterna sänkas med 3-4 procent i juli.

Vårt centrala verksamhetsmål är inte vinstmaximering, utan lokal närvaro, hög kvalitet och god service. Vi eftersträvar ett funktionssäkert och, i det långa loppet, kostnadseffektivt elnät.

Sänkningen av överföringsavgifterna möjliggjordes av att vi kunde lösa in en del av det hyrda nätet, berättar nätchef Magnus Nylander.

- Upphandlingen av distributionsverksamheten i Borgånejden av dåvarande Sydfriska Kraft år 1995, finansierades till största delen med lånemedel. I takt med amorteringarna har lånekostnaderna sjunkit, vilket bidrog till att vi nu kunde sänka distributionsavgifterna.

Magnus Nylander berättar att Borgå Energi fortsätter att investera i elnätet.

- Under år 2004 investeras omkring 50 procent mer än under fjolåret.

Magnus Nylander betonar dock att energioverföringen är förbunden med naturrelaterade risker. Borgå Energis elnät omfattar hela 3 500 kilometer kabel, varav en stor del finns i besvärlig och utsatt terräng, till exempel i skärgården.

- Distributionsstörningarna kan tyvärr aldrig helt elimineras, vad man än gör åt nätet. Om till exempel ett större träd faller över linjerna leder det ofrånkomligen till problem. Förbättringsarbetena medför dock att risken för elavbrott minskar och att eventuella nätfel snabbare kan åtgärdas.

Markägarna i nyckelposition

I tätorterna ligger elkablarna nedgrävda i marken, vilket gör att de är nästan helt okänsliga för väder och vind. I glesbygden används däremot av kostnadsskäll känsligare luftkablarna, som man nu strävar efter att dra så nära landsvägarna som möjligt.

- Närheten till farbara vägar underlättar underhållsarbetena och försnabbar

reparationen av till exempel stormskador. Dessutom är dessa linjer ju mindre utsatta för stormfällan än sådana linjer som löper mitt i skogen, påpekar Magnus Nylander.

- Vi är mycket tacksamma för markägarnas positiva inställning till nätarbetena. Vi har full förståelse för att alla inte vill ha ellinjer på sin mark, men vi har faktiskt blivit mycket väl bemötta. Markägarna spelar definitivt en central roll i sammanhanget.

Spänningskvaliteten är viktig

Syftet med arbetena är dels att höja nätets funktionssäkerhet, dels att ytterligare förbättra kvaliteten på den distribuerade elektriciteten.

- Med kvalitet avses i det här fallet en jämn spänningsnivå. Tidigare var spänningskvaliteten inte så viktig, men dagens känsliga elektriska apparater har lyft fram behovet av jämn spänningsnivå, berättar Magnus Nylander.

Borgå Energi vill erbjuda sina kunder elektricitet av hög och jämn kvalitet.

- Vi har lyckats väl hittills och våra kunder är rätt nöjda med kvaliteten. Mest frågor får vi om de korta spänningsfall som ibland uppträder sommartid.

- De korta strömavbrotten, som oftast varar bara bråkdelen av en sekund, förorsakas av vilda djur, åska eller grenar som faller ned på linjerna. Följden är kortslutning och snabb återkoppling.

I vissa fall nollställs digitala apparat-klockor av spänningsfallet, vilket kan medföra till exempel störd videoprogrammering.

- Problemen, som är otrevliga och beklagliga, uppträder varje sommar. Vi strävar fortlopande efter att förebygga olägenheterna genom att bygga bland annat djurhinder, men tyvärr är luftledningarna alltid utsatta för naturens krafter, konstaterar Magnus Nylander. ■

Nätchef
Magnus Nylander.

*Pernå är den finska kulturens vagga.
Grästenskyrkan är den äldsta i landet.*

Östnylands äldsta kommun

Pernå har valt balanserad utveckling

I Pernå, som med sina cirka 3 900 invånare täcker ett vidsträckt område, blåser den balanserade utvecklingens vindar. På grund av de snarlika namnen, blandar många ihop Agricolas hemtrakter i närheten av Borgå med kommunen Bjärnä i Egentliga Finland.

Pernå är tyvärr inte tillräckligt känt bland finländarna, som ofta inte vet att kommunen ligger på bara 40 minuters avstånd från Helsingfors-Vanda flygplats och att byarna erbjuder ett ypperligt alternativ för dem som vill bo förmånligt och leva med

naturen inpå knutarna, säger kommundirektör Ralf Sjö Dahl (obunden).

Enligt kommundirektören syns den stigande prisnivån i huvudstadsregionen och i närbelägna Borgå även i Pernå.

Kommunen eftersträvar en balanserad tillväxt om 1,3 procent.

- I kommundirektörens ögon är fullmäktiges stora enighet om hur Pernå skall utvecklas en fin sak. Här bedrivs ingen partipolitik och fullmäktiges klara beslut gör det lätt för tjänstemännen att realisera planerna, berättar Ralf Sjö Dahl.

Den finska bildningens vagga

Trots att Pernå kanske inte är Finlands mest kända ort, har kommunen all orsak att vara stolt över sin historia. Pernå kan nämligen med all rätt kalla sig den finska bildningens vagga, eftersom Mikael Agricola, som ju utformade det finska skriftspråket, föddes i här i början av 1500-talet.

Pernå är den äldsta kommunen i Östnyland. Till samma socken hörde förr också nuvarande Lapträsk, Liljendal och Lovisa. Det historiska arvet syns. Enligt sägen byggdes den gamla grästenskyrkan, som är äldst i landet, som ett övningsobjekt före domkyrkan i Borgå.

Ifråga om herrgårdar kommer Pernå minsann inte på skam. De mest kända herrgårdarna heter Stor-Sarvlaks, Norr-Sarvlax, Malmgård, Tervik, Forsby, Tjusterby, Näse och Sjögård.

Service och bredband

Dagens Pernå eftersträvar att vara en flexibel kommun med hög servicenivå, som riktar sig till både invånare och företag.

- Vi hälsar alla företag och företagare hjärtligt välkomna till Pernå, men vi subventionerar inte företagens verksamhet. Vår strategi är att skapa goda verksamhetsförutsättningar, vilket innebär flexibel beslutsgång, effektiv regionplanering och god infrastruktur, framhåller Ralf Sjö Dahl.

Kommunens utvecklingsstrategi prioriterar vissa områden, bland annat Forsby, Gammelby och Rönnäs med sitt fritidscenter.

- Regionplaneringen är en viktig fak-

Pernås kommundirektör Ralf Sjö Dahl (obunden) är stolt över sin kommun och dess beslutsfattare. Här handlar det inte om partipolitik, utan om att utveckla kommunen.

Den externa upphandlingen av bespisningstjänster är ett gott exempel på hur Pernå förhåller sig till den kommunala servicen. Det primära är själva tjänsten, inte hur den är organiserad eller tidigare såg ut. Om extern upphandling är vettig, realiseras den. Upphandlingen medförde en årlig besparing om flera hundratusen euro, berättar kommundirektör Ralf Sjödahl.

tor i konkurrensen om invånare. Vi kan erbjuda både privatpersoner och företag tomter, men vi förutsätter att de som flyttar till Pernå visar den miljöhänsyn som gäller här.

- För inte så länge sedan utgjorde skattöret, vid sidan om regionplaneringen, den viktigaste faktorn vid val av hemkommun. Idag har tillgången till bredband gått förbi skattöret som inflyttningsskriterium. Sedan årsskiftet, då Pernå ordnade en anbudstävling, kan kommunen erbjuda sina invånare och företag ADSL-anslutningar.

Liten, invånarorienterad kommun

Pernå är ingen stor kommun. Antalet kommunanställda uppgår till 158 personer, men kommunstyrelsen sysselsätter endast 12 personer. Kommunen, som är tvåspråkig, har som pilotkommun implementerat den nya språklagen så, att var och en får både muntlig och skriftlig betjäning på sitt modersmål.

- Vi förhåller oss fördomsfritt till struktureringen av de kommunala tjänsterna. Det primära och väsentliga är att kunna tillhandahålla tjänsterna, inte hur de organiseras. Vissa tjänster, bland annat bespisningen, upphandlas externt. Bespisningsarrangemanget, som medförde besparingar för kommunen, fungerar väl enligt de enkäter som har gjorts. Till och med lågstadieläverna, som ju ofta är ganska kritiska, gav maten betyget 2,7 (max 3).

- Styrelsen arbetar kostnadseffektivt - snittkostnaden för hela landet är 4144 euro per invånare, medan vi klarar oss på 3204 euro. Vårt skattöre, som ligger på 18,5, är det nästlägsta i Östnyland och något budgetlån har vi inte behövt teckna på flera år, berättar Ralf Sjödahl. ■

Mycket stort intresse

Hornhattula betjänas av fjärrvärmenätet

Det nya området Hornhattula i Borgå nås nu av fjärrvärmenätet. Rören har dragits till nästan hela bostadsområdet, endast husanslutningar återstår. Detta innebär att alla som så önskar kan ta del av fjärrvärmen, berättar fjärrvärmeplanerare Kaj Kulju.

Fjärrvärmen har väckt stort intresse bland husbyggarna i Hornhattula.

- Omkring sjuttio procent av husen har anslutits till fjärrvärmenätet, medan resten värms upp med elektricitet, olja, pellets och luftvärmepumpar. Den stora andelen fastigheter som har anslutits till fjärrvärmenätet, visar att tekniken allmänt upplevs som ett bekymmersfritt och behändigt alternativ, konstaterar Kaj Kulju.

Enligt Kaj Kulju lämpade sig Hornhattula utmärkt för anslutning till fjärrvärmenätet. Fjärrvärmeledningen från Harabacka kraftverk till Borgå centrum passerar längs med det nya bostadsområdet. Genom att dimensionera stamledningen som går genom området till lika stor som stamledningen som slutar vid närbelägna Johannesbergs åldringshem, dvs. 150 mm, kan vi i framtiden förena dessa två ledningar och få en sk. ringledning. Då blir värmeleveranssäkerheten i hela Johannesberg-Hornhattula -området ännu bättre.

Fjärrvärmen allt populärare

Kaj Kulju berättar att fjärrvärmen fortlöpande vinner terräng. I centrala Borgå

är nätet omfattande och även gamla fastigheter kan anslutas. Eftersom någon egentlig nybyggnation ju inte sker i stadens centrala delar, handlar det om äldre fastigheter som ansluts till nätet.

- Bara i år har borgåborna tecknat över åttio nya fjärrvärmeavtal, berättar Kaj Kulju och tillägger att teknikens behändighet utgör den viktigaste orsaken till att allt fler småhus och höghus väljer fjärrvärme.

- Visst är fjärrvärmen även ekonomiskt konkurrenskraftig, men kunderna tilltals främst av teknikens behändighet och bekymmersfrihet. Övergången till fjärrvärme sker, av naturliga skäl, ofta i samband med att värmepannan eller oljecisternen är i behov av utbyte.

Minskad nyproduktion

Kaj Kulju konstaterar av Borgå Energis beslut att erbjuda kunderna i Hornhattula fjärrvärme var riktigt. Fjärrvärmen har tagits mycket väl emot av områdets invånare och husbyggare.

- Området har bebyggts flitigt, men fortfarande finns en del tomter kvar. Man har valt att i varje kvarter reservera en större tomt för ett mindre höghus eller för ett parhus. Även de obebyggda tomterna omfattas av fjärrvärmenätet.

Nästa intressanta objekt är sk. Hat-tula-området, där bl.a. Simolins järnaffär och andra affärer är belägna, som utrustas med fjärrvärme under hösten. Järnvägen är redan forcerad och avsikten är att färdigställa arbetena under hösten så, att allting är klappat och klart när det börjar knäppa i knutarna.

- Utvidgningen av nätet ger ju även andra fastigheter i området tillgång till fjärrvärme, konstaterar Kaj Kulju. ■

“Frysarn” är en välkänd urbild för företagsamhet

“Jag lägger av vid 100”

Frysarn, som nog hör till de mest bekanta borgåborna, har med sin korvkiosk visat att de stora hamburgarkedjorna inte nödvändigtvis förmår ta kål på småföretagare och att man faktiskt kan göra sig en hacka genom att sälja knackkorv om man inte är rädd för att hugga i. Företagsamheten är ett arv efter Frysarns far och smeknamnet härstammar från skoltiden. Frysarn, som nu är 82 år gammal, heter egentligen Harry Gustafsson, om det var någon som inte visste det.

ingen vet exakt hur många korvar Frysarn har stoppat i hungriga munnar under årens lopp men det handlar om över en miljon kilo, vilket ju innebär att över tio miljoner korvar har serverats som innehåll i piroger eller semlor eller rullats in i smörpapper. Det första försäljningsstället fanns på torget men idag bedrivs verksamheten på Kyrkogatan vid infarten till Gamla stan.

- På torget fick man sälja endast korv, men idag omfattar sortimentet även piroger, semlor, bastulänk samt mjölk och saft. Och sist men inte minst - den furstligt goda Kejsarsenapen, som senapsvänner från när och fjärran köper på burk för att avnjuta hemma.

På hedersplats, inne i kiosken, hänger en tavla som kungör att Frysarns senap har vunnit senaps-FM i en rikstidningsomröstning. Om man bortser från senapen och dryckerna, handlar businessen om korv, med eller utan bröd. Pizza och hamburgare får vara för Frysarns vidkommande.

Pensionering år 2022

Harry Gustafsson är hälsan själv. När

längtan efter korv blir övermäktig, kan borgåborna lita på att Frysarn finns på plats för att stilla deras hunger. En gång har han varit tvungen att lämna sin post, för att komma tillbaka en blindtarm fattigare. Snacket om att rökning är farligt gäller inte den gamle partigångaren. Sitt första bloss drog han som sjuåring och röker ännu två eller tre askar "Nortti" per dag. Någon tanke på att sluta röka har han inte.

- En läkarbekant uppmanade mig för en tid sedan att sluta röka och berättade att han själv mår så bra efter att ha lagt bort cigaretterna. Jag svarade att jag mår bra då jag röker.

Det verkar faktisk stämma, minnet är klart, ögonen ser utan glasögon och hörseln är det minsann inget fel på, säger han. Frysarn står inte själv bakom disken så ofta nu längre, men han stiger upp tidigt varje morgon och går till kiosken klockan halv sex.

- Jag har sagt att jag pensionerar mig år 2022, då jag fyller hundra år. Mina döttrar, som då är åttio år gamla, får ta över kommersen, berättar Frysarn.

Varför kallas korvgubben Frysarn?

De kunder som till äventyrs inte känner till Frysarn, höjer oförstående på ögonbrynen då de hör smeknamnet. Varför i herrans namn kallas en försäljare av varm korv och varma piroger Frysarn?

- Det var mina skolkompisar som kläckte namnet. Jag hade aldrig tid att leka som de andra barnen, utan fick lov att hjälpa min far. Då jag stack iväg på jobb, brukade jag säga att jag skulle iväg för att frysa glass. Därav smeknamnet Frysarn.

Glass fanns med i bilden, som ett arv efter Frysarns far, fram till år 1966 då de stora glassbolagen satte punkt för den kalla verksamheten.

- Min far började tillverka glass redan före kriget, då vi bodde i Terijoki. Han köpte glass- och senapsrecepten av en handelsresande ryss för tio kilo karameller. Recepten var lyckade och än i denna dag görs Frysarns senap, som egentligen heter Kejsarsenap, enligt det gamla receptet.

Det var Harry Gustafssons far som

*En välbekant ställe för många!
Ingen vet hur många korvar Frysarn har stoppat i hungriga munnar under årens lopp.
Och Frysarns senap har vunnit senaps-FM.*

lärde honom att ingenting kommer gratis och att hårt arbete och engagemang alltid lönar sig.

- Visst var det jobbigt under skoltiden. Ståndet var öppet till klockan två på natten och jag fick snällt hjälpa till med försäljningen, trots att jag skulle sitta på skolbanken klockan åtta på morgonen. Eftersom glassen tillverkades på eftermiddagen, blev det väldigt lite tid över för läxläsning och umgänge.

71 år som företagare

Harry Gustafsson inledde sin bana som företagare för 71 år sedan och har sedan dess varit sin bransch, korvförsäljning, trogen.

- Jag började jobba år 1933, då jag var elva år gammal. Då var barnarbetskraft ännu ett okänt begrepp. I början hade vi bara en plåtkärra, en primusvärmare och en ynkelig ladugårdslykta. Den tidens kläder var inte de bästa - då det ven i knutarna och snön yrde, kände man sig ofta som en istapp. Man skrev år 1948 då vi fick en täckt kärra.

Då priset på torgplatser sköt i höjden år 1968, beslöt Frysarn att flytta verksamheten till Kyrkogatan.

- Förändringen var kolossal. Den lilla butkan blev till en kiosk på 30 kvadratmeter, med hela 60 kvadratmeter sociala utrymmen. I början hyrde jag kiosken, men då tillfälle gavs slog jag till och köpte hela huset.

Den affären blev inte den sista för korvgubben, som senare köpte ytterligare en fastighet, nämligen ett stenhus i tre våningar på Ågatan.

- Mina pengar räckte inte till för att finansiera köpet, men tack vare inflatio-

nen kunde jag teckna ett lån.

Huset på Ågatan har idag över tio hyresgäster. Frysarn bor själv i en bostad på över trehundra kvadratmeter - tyvärr ensam, efter att hans fru gick bort i lungcancer för ett antal år sedan.

- Egentligen behöver jag ju inte en så stor bostad, men det har nu bara blivit så.

Jag träffade mina barn sällan

Efter kriget var livet tufft och Frysarn lekte med tanken på att ta värvning i armén, men valet föll på det gamla värvet - till all lycka.

- På den tiden var till exempel löjtnantlönen rätt hyfsad, vilket naturligtvis lockade.

Harry Gustafsson valde dock att slita nästan dygnet runt med sina korvar.

- Jag gifte mig då jag blev hemförlovad efter kriget och mina tre barn föddes tripp, trapp, trull i slutet av 1940-talet. Jag hann tyvärr inte träffa dem så särdeles ofta, eftersom de sov både då jag gick till jobbet och då jag kom hem. Att anställa någon var inte att tänka på - jag fick göra allting själv.

- Jag träffade barnen främst då de kom till ståndet för att be om pengar.

Idag är tiden inte längre på kort, eftersom tre personer delar på den arbetsbörda som Frysarn axlade ensam under flera decennier. I sitt arbete har Frysarn alltid behållit de två grundprinciper som hans far lärde honom:

- God hygien, som har hållit hälsoinspektörerna nöjda samt obetingad ärlighet. ■

Text: Tom Kalima

Fastigheten på Drottninggatan är inne på sitt fjärde fjärrvärmear

“Fjärrvärmerna är modern och bekymmersfri”

Disponent Bo-Anders Rosenqvist anser att åldern spelar mindre roll än underhållet ifråga om fastigheters skick. Ett gott exempel på denna visdom var anslutningen av de två husen på Drottninggatan 40 till fjärrvärmesystemet.

Försäljningschef Bo-Anders Rosenqvists arbetsplats Porvoon Autotarvike i Lovisa, som är fjärrvärmekund, anslöt sig till nätet genast då tillfälle gavs.

Husen, som ligger i centrala Lovisa och omfattar 44 lägenheter och några garage, är byggda år 1967. Byggnaderna har alltid blivit väl omsköta. Alla reparationer och underhållsarbeten har gjorts i tid, vilket har hållit husen i skick och kostnaderna nere, berättar försäljningschef Bo-Anders Rosenqvist som sköter husbolagets disponentsysslor och själv bor i ett av husen.

- Anslutningen till fjärrvärmesystemet år 2000, det vill säga genast då det blev möjligt, rimmade väl med principen om gott underhåll. Det råkade sig så väl att tidpunkten sammanföll med att den gamla oljepannan började säga upp kontraktet och var i behov av utbyte.

- Även oljecisternen började vara på slutrakan och skulle ha varit i behov av förnyelse, berättar Yngve Nordström från ISS Suomi Oy som sköter fastighetsunderhållet.

Modern lösning

Enligt Bo-Anders Rosenqvist finns det mycket som talar för fjärrvärmesystem som ett modernt och behändigt uppvärmningsalternativ.

- Lösningen är skonsam mot miljön, vilket är uttalat viktigt i en stad som Lovisa med sina historiska förtecken. Dessutom är fjärrvärmesystemet bekymmersfri och bekväm för användaren, betonar Bo-Anders Rosenqvist.

- Då det knäppte till i knutarna under vintrarna kunde oljeeldningen plötsligt strejka och det hände faktiskt att oljan

oväntat tog slut, trots att den enligt alla kalkyler inte borde ha gjort det. Ibland fick vi lov att rycka ut med kanstrar, för att täcka det akuta behovet fram till nästa oljeleverans. Problemen tillhör nu en svunnen tid, liksom alla de ilska samtal som funktionsstörningarna ledde till, berättar serviceman Yngve Nyström lättat.

Bo-Anders Rosenqvist berättar att husens invånare är mycket nöjda med fjärrvärmesystemet, som är hundraprocentigt pålitligt, tillräckligt ljudlöst och totalt fri från de luktölgägenheter som alltid förekommer i samband med oljeeldning.

Full tia

Intresset för fjärrvärmesystem vaknade redan då Lovvärme planerade att införa tekniken i Lovisa. Det enda som grumlade bågaren en aning, var placeringen av värmecentralen i parkmiljön nära husen.

- Vi var mycket intresserade av att ansluta oss till fjärrvärmesystemet då Borgå Energi-bolagen inledde verksamheten i Lovisa. Med facit i hand kan man nog se tekniken en full tia. Installationen gick enligt planerna och arbetet utfördes snyggt och professionellt - man märkte faktiskt knappast att uppvärmningstekniken byttes ut.

Övergången till fjärrvärmesystem var dessutom ekonomiskt lönsam. Husbolaget konsumerade ungefär 70 000 liter olja per år. Det stigande oljepriset skulle ha medfört en avsevärd kostnadsökning, om bolaget hade valt att fortsätta sin oljebaserade uppvärmning. Utgifterna har även

Disponent Bo-Anders Rosenqvist bor i ett av husen på Drottninggatan. Fastighetsunderhållet sköts idag av ISS-Suomi, vars representant Yngve Nyström också har bott i ett av husen.

Service­man Yngve Nyström berömmer fjärrvärmens be­kymmersfrihet.

reducerats av att det inte längre finns någon oljepanna som behöver dyr jourhjälp, berättar Bo-Anders Rosenqvist.

Lyckad lösning

Bo-Anders Rosenqvist och Yngve Nyström, som båda anser att fjärrvärmekniken är en ypperlig lösning, hoppas att den vinner mer terräng i Lovisa. Den viktigaste aspekten är nog fjärrvärmens miljövänlighet - många städer runt om i landet talar sitt tydliga språk i det avseendet.

- Jag sköter såväl hus med fjärrvärme som hus med konventionell oljeeldning och har många gånger kunnat konstatera hur behändig fjärrvärmens är, säger Yngve Nyström övertygande.

Både Bo-Anders Rosenqvist och Yngve Nyström tror att det som stävjar

anslutningen till fjärrvärmenätet är svag ekonomi. Många husbolag vill skjuta alla investeringar på framtiden, men står ofrånkomligen inför dyra pannbyten och reparationsarbeten.

Budgeten höll

- Allting var väl planerat. Bolaget hade såpass mycket pengar på kistbotten att aktionärerna endast behövde punga ut

med halva investeringsbeloppet. Beloppet, som delades enligt aktieinnehav, blev inte högre än att samtliga aktionärer kunde betala sin andel på ett bräde.

- Vi behövde varken teckna lån eller höja bolagsvederlaget.

- Alla var med på noterna från första början och ingen opponerade sig mot anslutningen till fjärrvärmenätet, konstaterar Bo-Anders Rosenqvist. ■

Nytt kunddatasystem

Borgå Energi-bolagen kommer att ta i bruk ett nytt kunddatasystem för elkunderna före utgången av år 2006.

Borgå Energi-bolagen deltar i IT-företaget Komartek Abp:s fleråriga programutvecklingsprojekt, som syftar till att utveckla och effektivisera kundbetjäningen samt kundadministrationen.

- För vår del inleddes projektet år 2003. Avsikten är att fullfölja projektet före utgången av år 2006, berättar kundbetjäningsschef Rosita Holmberg och elförsäljningschef Markus Weckström.

Målet med programutvecklingen är att skapa ett tidsenligt kunddatasystem, som möjliggör individuell kundbetjäning ifråga om bland annat betalningsvillkor, förfallodagar och uppföljd av elförsäljningen, och som samtidigt uppfyller de krav som myndigheterna ställer, berättar Rosita Holmberg.

Samarbete mellan flera bolag

Vid sidan av Borgå Energi-bolagen, deltar även Forssan Energia, Lappeenrannan Energia, Rauman Energia och Valkeakosken Energia i utvecklingen av Komarteks kunddatasystem.

- Att utveckla ett dylikt program är nödvändigt, eftersom elbranschen ständigt utvecklas, elförsäljningen har avreglerats och myndigheternas bestämmelser har förändrats, konstaterar Markus Weckström.

- Vi kommer i framtiden att kunna erbjuda effektivare kundbetjäning och bättre informationshantering. Dataprogrammet omfattar även offert- och avtalshantering, reskontra och andra funktioner som stöder energibolagets verksamhet, avslutar Markus Weckström. ■

Kundbetjäningsschef Rosita Holmberg och elförsäljningschef Markus Weckström.

Ny SDSL-anslutning för företag
Ny ADSL-anslutning för
privatpersoner

Även mobilt bredband

PBEzone visar igen vem som är föregångare. Nokias nya mobiltelefonmodell 9500 Communicator, som lanseras i höst, är utrustad med WLAN-teknik för trådlös nätkommunikation. Borgå Energi-bolagens bredbandsanslutningar bygger på samma teknik. Den dyra gsm-datakommunikationen förefaller numera långsam.

Borgå Energis internet har blivit mycket populär. I detta nu har vi över 2000 användare. Vår marknadsandel av fasta internet-anslutningar är ca 35%. Produktfamiljen utökas med två nya tekniska lösningar SDSL- och ADSL-förbindelser.

PBEzone kan från och med i höst erbjuda företagen även andra spännande nyheter. Den nya SDSL-anslutningen gör PBEzone till en fullfjädrad företagsanslutning, med alla de egenskaper som behövs. Tekniken ger företagen tillgång till fullständiga bredbandsbaserade telefon tjänster, utan krav på egentliga telefonlinjer.

I kombination med Nokias Communicator är företagsanslutningen en utmärkt och förmånlig helhetslösning för alla företag, med speciell tonvikt på mindre rörelser. Många mindre företag inom bland annat servicesektorn gynnas av att alltid, oavsett tid och plats, ha förmånlig tillgång till sin e-post. WLAN-tekniken i Nokias Communicator medger snabb nedladdning av även stora och tunga filer till fast månadsavgift.

Tekniken medger verklig rörlighet och ständig närhet. Det spelar ingen roll om företagaren sitter vid sitt skrivbord, i bilen, hemma eller hos en kund - den snabba datakommunikationen följer alltid med.

WLAN-teknik i Nokias Communicator

Nokias nya telefonmodell 9500 Communicator är utrustad med WLAN-teknik för trådlös datakommunikation. Telefonen, som lanseras under hösten, har provanvänts av Borgå Energi-bolagen under sommaren. Man har bland annat testat nätets och telefonens kompatibilitet. Nokias informationsavdelning påpekar att dagens rörliga affärsvärld fordrar pålitlig och snabb trådlös datakommunikation, som är oberoende av tid och plats. Man bör alltid kunna koppla upp sig mot företagets datanät och mot Internet. Nokias telefonmodell 9500 Communicator är utrustad med WLAN-, EGPRS- och Bluetooth-teknik.

Förväntningarna är stora, eftersom telefonmodellen är den första som erbjuder mobil bredbandskommunikation. Nokias 9500 Communicator är en trebandstelefon med två färgskärmar (upp till 65 536 färger) och ett fullstort QWERTY-tangentbord. Telefonen, som använder operativsystemet Symbian OS 7.0, är utrustad med inbyggd VGA-kamera, e-post, mångsidiga verktyg för data- och kalenderadministration samt med MMS-teknik.

Nokia 9500 Communicator har stor minneskapacitet. Telefonens 80 MB kan

Försäljningschef Tomas Nordström och Nokia 9500 Communicator.

användas för nedladdning och lagring av bland annat olika nyttoapplikationer. Minneskapaciteten kan ytterligare ökas med hjälp av ett externt minneskort.

Trådlös kommunikation är på ropet inom affärsvärlden. Kombinationen PBEzone och Nokias 9500 Communicator står som garanti för snabb, pålitlig och ständigt tillgänglig kommunikation med företagets nät och med Internet.

Nya ADSL-anslutningar för privatpersoner

Varje abonnemang berättigar till en stads-

Över 4 kilometer elkabel på det nya bro-området

Alexandersgatans nya bro, som inklusive gatuanslutningar tas i bruk i mitten av oktober, är ett stort projekt även ur elnätets synvinkel. Elarbetena inleddes i maj och avslutas först i slutet av året.

För Borgå Energi-bolagens del har projektet skötts av dotterbolaget Borgå Elnät Ab. Teamet Tony Veppling och Michael Lillandt har stått för en stor del av realiseringen.

- För vår del har det främst handlat om bronns anslutningar, bland annat om elektrifieringen av den västra ändan med Alexandersbågen. Arbetet gäller inte enbart själva bron. Den nu dragna mellanspänningskabeln, som betjänar hela staden, garanterar elförsörjningen till centrala Borgå.

- Vid sidan om mellanspänningskabeln har vi byggt lågspänningsnät, installerat gatubelysning och dragit fiberkabel för data trafik, berättar arbetsschef Rolf Malmberg.

Projektet omfattar sammanlagt 1300 meter mellanspänningskabel, 440 meter lågspänningskabel, 1455 meter gatubelysningskabel, 3500 meter rör, 1000 meter fiberkabel, tre kabelbrunnar, 27 lyktstolpar och en parktransformatorstation.

Brådskannde år

Rolf Malmberg berättar att de brorelaterade arbetena hör till årets största projekt. Elarbetena har anpassats till det egentliga broarbetet, vilket innebär att arbetsteamet inte har varit på plats hela tiden.

- För att hålla reda på alla trådar har vi strävat efter att låta ett och samma team ansvara för respektive arbetshelhet, säger Malmberg.

Rolf Malmberg berättar att Borgå Energi-bolagens kraftiga satsning på elnätets kvaliteten har gett Borgå Elnät Ab bråda dagar.

- Bland de andra större entreprenaderna under året kan nämnas elektrifieringen av Hornhattulas fjärde område, elektrifieringen av bostadsområdet i Borgnäs samt de stora saneringsarbetena på bland annat Kvarnbacken, där luftledningarna har ersatts med jordkabel. Dessutom har Borgå Elnät Ab utfört en hel del nätförbättringsarbeten inom Borgå Energi-bolagens omfattande distributionsområde. ■

Arbetsteamet Michael Lillandt och Tony Veppling på Borgå Elnät Ab har svarat för lejonparten av de elarbeten som hänför sig till Alexandersgatans nya bro.

anslutning, vilket innebär att hemanslutningen kan användas även utanför hemmet, förutsatt att man har tillgång t.ex. till en 9500 Communicator.

Stressade företagare slipper nu att köra via kontoret efter arbetsdagens slut för att läsa och skicka e-post. Manövern kan göras i bilen eller i hemmets lugna vrå.

PBEzone är en snabb och förmånlig bredbandsanslutning för vilken man endast betalar en fast månadsavgift. ■

FRÅGA GÄRNA

På denna spalt besvarar experter från **Borgå Energi - bolagen** läsarnas frågor om energi.

Du kan skriva, ringa, skicka epost eller faxa till oss.

Du är naturligtvis också välkommen att besöka oss.

Borgå Energi -bolagen
Mannerheimgatan 24
PB 95
06101 BORGÅ
tel. (019) 661 411
fax (019) 661 4211
mail@porvoonenergia.fi

Jag kommer att flytta. När skall jag meddela Borgå Energi om flyttningen?

Frågar "Hembyte"

Meddela gärna om flyttningen i god tid, helst 2 veckor innan flyttlasset går.

Om Du flyttar från en lägenhet i ett vånings- eller radhus avläser våra mätaravläsare mätaren. Om Du däremot flyttar från ett egnahemshus, bör Du komma överens om en tid för mätaravläsning eller läsa av mätaren själv och meddela oss mätarställningen.

Vid ägarbyte av egnahemshus vill vi ha ett skriftligt intyg, till exempel en kopia av köpebrevet, där överföringen av elanslutningen nämns. Först sedan överförs anslutningen till den nya ägaren.

SVARA OCH VINN!

LÄSARFRÅGA:

Hur många användare har Borgå Energis internetanslutning PBEzone?

Den här gången är vinsten videokombination LG V 8716, värd ca 200 €.

Mitt svar:

Namn

Adress

Postnummer

Telefon

Adressaten
betalar portot

**Borgå Energi
-bolagen**

Kod 5006633

06103 SVARSFÖRSÄNDELSE

Tidningen fick beröm

Läsarfrågan i senaste nummer handlade om att betygsätta kundtidningen på skolvitsordsskalan 4-10.

De över 700 inkomna svaren gav ett vitsordsmedeltal om 8,5.

67 läsare hade givit en full tia och en tyckte att tidningen förtjänade vitsordet 10+.

Majoriteten av läsarna gav tidningen vitsordet 9 eller 10.

Bland dem som svarat utlottades en JVC- UX-M3R Minihifiserie, värd 200 euro. Fru Fortuna hade den här gången ett gott öga till

Anne Pitkänen
från Borgå, som blev den lyckliga vinnaren.